

Приказ
doi:10.5937/sinteze8-21367

Др Љиљана Келемен Милојевић: *Методика развоја говора деце јасленог узраста*, Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов”, Вршац, 2017.

У оквиру издавачке делатности Високе школе струковних студија за васпитаче „Михаило Палов”, Вршац, Р Србија, крајем 2017. године објављено је ново методичко дело из области *Развоја говора*: „Методика развоја говора деце јасленог узраста” ауторке др Љиљана Келемен Милојевић, професорке струковних студија. У овом приказу укратко ћемо се осврнути на садржај и структуру дела, а потом ћемо дати сумарну оцену, указујући на његове опште вредности и специфичности, те искористивост овога наслова у припреми студента за позив васпитача, али и свакодневной васпитној пракси.

„Методиком развоја говора деце јасленог узраста” др Љиљана Келемен Милојевић заокружује збирку приручника и уџбеника које је самостално или у коауторству осмислила из области језика, књижевности и методике развоја говора намењених пре свега студентима, будућим васпитачима, али и широј културној јавности. Овога пута у фокусу ауторкиног интересовања су целокупно градиво и практична методичка усмерења везана за студијски предмет *Методика развоја говора деце јасленог узраста*. На једном месту, на укупно 158 страна, илустрованих са 10 слика, сабрана су и систематизована теоријска знања и богат искуствени материјал о развоју говора деце јасленог узраста са методичког аспекта. Ако се у обзир узме досадашња литература из методике развоја говора деце јасленог узраста, овакав целовит приказ, чему је ауторка тежила, јесте неопходност; верујемо да ће исправност изнетог става тек бити потврђена у пракси.

„Методика развоја говора деце јасленог узраста” садржи шест области. Након сваке области (теоријског блока) налазе се вежбе за

самосталан рад студената (укупно их је више од 50). На крају материјала налазе се задаци за рад помоћу којих студенти треба да припреме испит.

У првом делу разматрају се општа питања развоја језика, термилошки се разграничавају појмови говора и језика, а посебан акценат дат је теоријском приступу усвајања језика код деце. У другом делу/области прегледно се описују основне карактеристике говора деце јасленог узраста: развој говора деце од рођења до три године, гестови и прве речи детета, карактеристике прелингвистичке и лингвистичке фазе у развоју говора деце, наводе се и објашњавају спољашњи и унутрашњи фактори који утичу на развој говора, истичу се функције говора деце јасленог узраста, те основне карактеристике говора деце јасленог узраста. Укратко, у првом и другом одељку сумирају се најрелевантнија (општа) теоријска знања неопходна за успешан практични рад у домену развоја говора деце јасленог узраста.

Трећи део/област доноси попис и разматрање основних начела методике развоја говора деце јасленог узраста (циљеве, принципе, методе, облике и средства васпитно-образовног рада), док се у четвртном разматра рано описмењавање деце јасленог узраста. Бавећи се садржајем овог одељка, уочава се да је ауторка посебну пажњу посветила интенцији сликовница у области развоја говора. Пети и најобимнији део/област посвећен је усвајању језичке културе на јасленом узрасту. Између осталог, адаптира се општи модел обраде уметничког текста, свака етапа извођења активности овога типа детаљно се описује и илуструје примерима. У овом делу обрађени су и облици позоришне уметности у вртићу.

Шеста област носи наслов: *Говорне игре и говорно стваралаштво деце јасленог узраста*. Даје се појмовно и термилошко објашњење појма говорних игара, те њихова класификација. Посебна пажња посвећена је народној усменој књижевности као облику говорне игре у раду са децом јасленог узраста (доносе се успаванке, цупаљке, проходанице, пословице, загонетке, брзалице...). Као и у претходним темама, даје се прецизна структура активности која се базира на језичким играма. Структуру активности која се заснива на језичким играма ауторка поставља

овако: *Мотивациона припрема, Најава теме, Прва језичка игра, Друга језичка игра, Стваралачки рад деце*, док структура везана за говорно стваралаштво деце на основу недовршене приче (приче-допуњаљке) и слика изгледа овако: *Мотивациона припрема, Најава теме, Причање приче уз помоћ слика, Причање деце (уз помоћ васпитача) и Стваралачки рад деце*.

Потпору за инструментализацију „Методике развоја говора деце јасленог узраста” у васпитну праксу, посебно образовни рад са студентима, налазимо и у детаљном опису реализације методичких вежби, те упутствима за писање снимака, као и примерима дидактичко-методичких листова за праћење и анализу усмерених активности из области развоја говора деце јасленог узраста. На крају дела су прилози који садрже, између осталог, готове оригиналне пројекције, односно припреме за усмерене активности из области развоја говора деце јасленог узраста.

Приказ закључујемо општом оценом: „Методика развоја говора деце јасленог узраста” ауторке др Љиљане Келемен Милојевић представља значајан допринос методици развоја говора деце јасленог узраста због: 1. систематизације теоријског градива и практичних методичких разматрања везаних за развој говора деце јасленог узраста, 2. предложених методичких структура активности и 3. оригиналних пројекција за усмерене активности из области развоја говора деце јасленог узраста.

Посебно истичемо значај методичких структура активности које су зналачки и пажљиво предложене, јер су моделоване према општим моделима који нису били прилагођени за јаслени узраст и стога их видимо као врло значајан допринос унапређивању методике развоја говора деце јасленог узраста.

Посматрани уџбеник садржи оригинална методичка запажања, конструисана на основу вишегодишњег искуственог материјала ауторке у раду са децом јасленог узраста и студентима струковних студија за васпитаче. Ауторка је подробно и са више аспеката, обрадила и изабране теоријске теме примењујући интердисциплинарни приступ. Дело се одликује јасним, конкретним и прецизним научним језиком, а композиција је прецизно

осмишљена и доследно спроведена; обезбеђен је добро структурисан текст на језику који није непотребно комплексан. Укључује преглед литературе значајне за изабрану тему, а цитирање и библиографија задовољавају савремене стандарде.

„Методика развоја говора деце јасленог узраста” у потпуности одговара сврси којој је намењена, али има и потенцијал за ширу примену. О питањима из методике развоја говора деце јасленог узраста расправља се стручно и свестрано, те може послужити и као путоказ за нове научне и стручне радове, истраживања и промишљања.

Др Ивана Ђорђевић¹,
Висока школа струковних студија за васпитаче
„Михаило Палов”, Вршац

Примљен: 16.04.2019.

Прихваћен: 16.07.2019.

¹ ivanacurcin@yahoo.com